

Съдържание

Новини	2
Нощта (и денят) на учените — Мария Ефремова	5
Българо-шведски академичен проект: изграждане на дигитална библиотека от славянски ръкописи, старопечатни книги и справочници — доц. дфн Анисава Милтенова, Институт за литература при БАН	7
Приносът на петербургските българисти в създаването на учебната литература по българска филология — проф. Елена Ю. Иванова, Санкт-Петербургски университет ..	9
Българистиката в Санкт-Петербургския държавен университет — Олга Василева — Научна библиотека „Максим Горки”	13
За гробовете на съветските подводничари на територията на България — доц. Асен Кожухаров, ВВМУ “Н. Й. Вапцаров”	14
Ценен компендиум на българските библиолози — н.с. Даниела Атанасова	16
Изложби в Централната сграда на Българската академия на науките — Лидия Чолпанова	17
Предстоящи годишнини на членове на Българската академия на науките (1869-2010) — Стефка Хрусанова	19
Книги от Академичното издателство „Проф. Марин Дринов”, постъпили във фонда на Централната библиотека на БАН — Евгения Станчева	26
Нови постъпления във фонда на Централната библиотека на БАН — Евгения Станчева	27
Дарени книги, постъпили във фонда на Централната библиотека на БАН — Евгения Станчева	33

Редакционна колегия: н.с. Даниела Атанасова /отг. ред./, Лидия Чолпанова, Стефка Хрусанова, Евгения Станчева, ст.н.с. д-р Никола Казански

Компютърна обработка на изображения и текст: Мария Ефремова (webmaster@cl.bas.bg)

Адрес за кореспонденция
гр. София 1040

ул. “15-ти ноември” №1

тел: 979 53 79, 979 52 54

<http://www.cl.bas.bg>

E-mail: refer3@cl.bas.bg, refer2@cl.bas.bg, refer1@cl.bas.bg

НОВИНИ

*Негово превъзходителство Джеймс Уорлик, посланик на САЩ в България.
Сн. Емилия Волева*

*Динчо Кръстев, изпълнителен директор на НАБИС и директор на Централната библиотека на БАН
Сн. Емилия Волева*

да стане асоцииран член на ФНАБИС и да включи своите записи в единния онлайн каталог. Така те ще са достъпни в интернет пространството на основата на най-съвременна софтуерна платформа. ФНАБИС провежда обучение на библиотекари, систем-библиотекари и систем-администратори по определени международни библиографски стандарти и по софтуерните продукти, необходими за създаване и поддръжка на националната библиотечно-информационна мрежа.

В международния форум участваха видни лектори, изтъкнати специалисти от Съединените щати, Великобритания, Германия и България. Приветствие поднесе посланикът на САЩ в България Джеймс Уорлик. На форума присъстваха повече от 200 библиотекари, компютърни специалисти и учени, които активно участваха в дискусиата.

Динчо Кръстев, изпълнителен директор на НАБИС и директор на Централната библиотека на

На 24 септември 2010 г. в зала “Сердика” на хотел “Шератон”, София се проведе семинарът “Интегриране на българските библиотечни ресурси. НАБИС — порталът за академичните библиотеки в България”, посветен на официалното представяне на Фондация “Национална академична библиотечно-информационна система” (ФНАБИС). Фондацията е учредена през май 2009 г. от Централната библиотека на Българската академия на науките, Софийския университет „Св. Климент Охридски” и Американския университет в България, със съдействието на Фондация „Америка за България”. Целта на Фондацията е да спомогне за интегриране на българските академични и университетски библиотеки чрез създаването на единен своден онлайн каталог. Той ще позволи търсене през общ интернет портал в каталозите на тези библиотеки, както на библиографска информация, така и на дигиталните им колекции. Всяка българска академична или университетска библиотека може

*Събина Анева, зам.-директор на ЦБ на БАН
Сн. Емилия Волева*

*Карън Калхун, вицепрезидент на OCLC
Сн. Емилия Волева*

*Марк Даубах, вицепрезидент на Ex Libris и главен мениджър за Европа
Сн. Емилия Волева*

*Дейвид Фарееро, директор на Националните архиви на САЩ
Сн. Емилия Волева*

БАН, изнесе пленарен доклад. В него той изложи основните задачи, цели и постижения на проекта. Докладът на **Карън Калхун**, вицепрезидент на OCLC, беше посветен на сътрудничеството между националните и регионалните библиотеки. **Марк Даубах**, вицепрезидент на Ex Libris и главен мениджър за Европа, се спря на проблема за общо управление на ресурсите посредством следващото поколение на автоматизираните библиотечни системи. Специалният гост на форума **Дейвид Фарееро**, директор на Националните архиви на САЩ, разгледа въпроса за „Отвореното правителство и националните архиви: поглед откъм Вашингтон”.

Всички материали от семинара са на интернет страницата на НАБИС: www.nalis.bg

През септември 2010г. директорът на ЦБ на БАН подписа два договора за сътрудничество с Художествената галерия — и с Историческия музей „Искра” в Казанлък. Предметът на договорите е представяне на българското културно наследство в Интернет чрез използването на софтуерния продукт BASLIB.

От Бюлетина на Българската библиотечно-информационна асоциация /ББИА/

На 30 юни 2010 г. се състоя изслушването на представители на библиотечната общност пред Комисията по културата, гражданското общество и медиите, предложено по време на срещата на ББИА с народните представители от Комисията в рамките на Националната библиотечна седмица.

На събитието бяха поканени и представители на Министерството на културата в лицето на г-н Игор Чипев — началник на сектор „Литературно наследство”, както и г-н Боян Нушев — парламентарен секретар на МК. Сдружението беше представявано от Ваня Грашкина — председател на ББИА, проф. Боряна Христова — директор на Националната библиотека, Анета Дончева — зам.-директор на Националната библиотека, доц. Александър Димчев — декан на Философския факултет на Софийския университет, Емилия Милкова — директор на Регионална библиотека „Пенчо Славейков” — гр. Варна, Спаска Тарандова — зам.-директор на Столична библиотека, Слава Драганова — директор на Библиотека „Родина” — гр. Стара Загора и Ели Попова — директор на Изпълнителното бюро на ББИА. Народните представители — членове на Комисията, получиха материалите за изслушването няколко дни предварително, за да имат възможност да се запознаят обстойно с изложените в тях факти, проблеми и предложения.

Изслушването се ръководеше от Председателя на Комисията г-жа Даниела Петрова. Срещата премина в дух на добронамереност и обща загриженост за съдбата и бъдещото развитие на библиотеките в България. Г-жа Ваня Грашкина направи изложение по предоставените на депутатите материали, очертавайки основни проблеми в състоянието на библиотечния сектор в България: липсата на национална стратегия за развитието на библиотеките; спешна необходимост от мерки за ускоряването на изпълнението на Закона за обществените

библиотеки; неотложната нужда от технологично обновяване на библиотеките и възможностите на законодателната и изпълнителната власт да съдействат активно на този процес; пропуските и наболелите проблеми в професионалната квалификация на библиотекарите и тяхното кариерно развитие; необходимостта от създаване на целеви фондове за капиталови разходи като възможно решение на проблемите на материалната база на библиотеките. Особено внимание беше обърнато и на адекватното отразяване на училищните и университетските библиотеки в законодателните документи, както и на това, че ББИА е внесла в указания срок предложения към Закона за училищното образование, касаещи мястото и ролята на училищните библиотеки в образователните и възпитателните процеси. Представянето на проблемите на библиотеките на национално ниво бяха допълнени с приоритети в отговорностите на Националната библиотека и нуждата от подкрепата на държавата, представени от проф. Боряна Христова: внесените и невзети под внимание предложения за изменения в Закона за културното наследство, изработването и финансирането на национална стратегия за дигитализация, създаването от Националната библиотека на национален регистър на инкунабули, редки и ценни издания.

Г-н Чипев отрази поставените проблеми чрез дейността на МК, като подчерта, че очакванията за финансиране на проектите за обновяване на фондовете на библиотеките по програмата „Българските библиотеки — съвременни центрове на четене и информираност” са насочени към Министерството на финансите, където тези средства са заделени в перото за култура. Участниците в срещата бяха информирани и за това, че по Закона за обществените библиотеки (ЗОБ) има създаден Национален съвет по библиотечно дело и е готов Правилникът за неговата дейност. В крайна фаза на одобрение се намират и други документи, изключително важни за прилагането на ЗОБ, а именно стандартите за библиотечно-информационно обслужване. Относно финансирането на библиотеките, г-н Чипев подчерта водещата отговорност на местните власти, а за технологичното обновяване на библиотеките очерта частично решение чрез проекта „Глобални библиотеки — България”.

В дискусиата взе участие г-н Лютви Местан, който подчерта необходимостта от запълване на липсата на съвременна визия за читалището и библиотеката, която да запази една добра традиция и да вгради „съвременна функционалност” в тези институции. Изрази мнение, че засегнатият проблем с ДДС върху книгите и библиотечните услуги „не е панацея” и едва ли ще има дълготраен ефект. Очерта ролята на библиотеките и информацията като библиотечна услуга в контекста на постановките на Лисабонската стратегия и програмата на ЕС „Европа 2020”. Г-н Местан фокусира вниманието върху една огромна ниша в България — продължаващото образование или ученето през целия живот, като едно поле на дейност, в което „библиотеките нямат конкуренция”.

Проф. Стефан Данаилов сподели своите очаквания за ускоряване на процесите по привеждането на ЗОБ в действие, отбелязвайки, че вече е изминала една година от приемането му. Бившият министър на културата апелира към възстановяване на програмата за обновяването на библиотечните фондове, както и за активна подкрепа на технологичното обновяване на библиотеките. Във връзка с това той прояви интерес докъде е стигнало развитието на проекта „Глобални библиотеки — България”. Г-н Данаилов подкрепи предложението за увеличаване на административния капацитет на МК за по-оперативна дейност по отношение на проблемите на библиотеките.

Председателят на Комисията изрази желание за редовни срещи по проблемите на библиотечния сектор, „за да се придвижва решаването на поставените проблеми и въпроси”.

Внесени от ББИА материали за изслушването:

Основни проблеми на библиотеките в България и предложения за тяхното модернизиране и развитие с Приложения:

1. Предложения на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий” за изпълнение на Закона за обществените библиотеки и Закона за задължителното депозиране на екземпляри от печатни и други произведения
2. Предложения на ББИА към Проектозакона за училищното образование.

Уважаеми колеги,

От името на УС на ББИА имаме удоволствието да ви поканим за участие в Националната кръгла маса по проблемите на междубиблиотечното заемане и електронната доставка на документи, която ще се проведе на 14 и 15 октомври в Регионална библиотека “П. Р. Славейков” – Велико Търново.

Темата на форума е: “Състояние и перспективи на междубиблиотечното заемане в България. Международни практики и документи”.

НОЩТА (И ДЕНЯТ) НА УЧЕНИТЕ Мария Ефремова, E-mail: mim@cl.bas.bg

*И тогава Деканът произнесе мантрата, подтиквала научния напредък през вековете:
- Я дайте да смесим всичко и да видим какво ще стане!*

„Истории от света на диска” (Тери Пратчет)

Учудващо е, че основните принципи на науката са еднакви както за Света на диска, така и за нашата планета. Желанието „да видим какво ще стане” не е намаляло, границите на човешкото въображение са безкрайни и науката е принудена да го следва.

За някои учените са хора, обикалящи наоколо голи, мокри и викащи „Еврика!”. За други са намръщени дядовци с очила и сериозен поглед. За трети... Всъщност науката се прави от обикновени хора, водени от идеята „да видим какво ще стане”...

От няколко години Европейският съюз организира „Нощ на учения”. Целта на мероприятиято е да запознае широката общественост с постиженията на учените и ролята им за икономическия растеж и качество на живот, както и за насърчаване на младите хора да развият научна кариера.

На 24 септември за пета поредна година се проведе „Европейска нощ на учените” в рамките на проекта REACT - REsearchers in Industry and ACademy for Technology Development, финансиран по 7 Рамкова програма за научни изследвания на Европейския съюз. Домакини на инициативата бяха четири града: София, Пловдив, Шумен, Русе и Стара Загора, с организатори: клуб „Млади таланти”, Технически университет София, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, Тракийски университет Стара Загора, Русенски университет „Ангел Кънчев”. Партньори: Съюз на учените в България, Българска академия на науките, Национален политехнически музей, район «Оборище» - Столична община, Фондация „ГИС Трансфер Център”, Национална асоциация

„Жени в науката» (Шумен) с медийната подкрепа на сп. „Мениджър”, сп. „8”, сп. „Обекти”, в. „АзБуки”, „Аз чета” - сайтът за твоята книга.

Всяка година се насочва общественото внимание към различни области на науката. Така например:

2006 г. — физика и технологии,

2007 г. — археология и история,

2008 г. — биология, химия и екология,

2009 г. — астрономия (2009 г. бе обявена за международна година на астрономията).

За 2010 г. беше избрана темата “Изследователите в индустрията и академията за технологичното развитие на страната”.

„В България тази година мотото е свързано с връзката между индустрията и академията — обяснява Карина Ангелиева, координатор на проекта. — Приемането на стратегията „Европа 2020” мотивира нашия екип да обърне внимание на обществеността, и по-скоро на политиците, че в стратегията се казва да правим „умни инвестиции”, т. е. да инвестираме в знанието, в технологиите, в младите хора. Затова се опитваме да покажем, че това е възможно, и независимо че се намираме в криза и държавата няма достатъчно средства, най-малко трябва да се оръзва бюджетът за наука и образование. Така че темата тази година у нас има и политическо послание.”

В рамките на „Европейската нощ на учения” бяха проведени и много конкурси.

В Съюза на архитектите се състояха конкурси, изложби и развлекателни програми.

Първа награда в рамките на форума „Младите в науката и бизнеса” спечели Габриела Нанова от Техническия университет в София с проекта си за създаване на рейков хидравличен цилиндър. Той може да бъде използван в различни машини.

С проект за възможното съчетаване в едно на всички възобновяеми енергийни източници втора награда извоюва Владислава Георгиева, инженер „Топлинна и хидравлична техника” и експерт по енергийна ефективност. На трето място бе класирана Милена Владимирова с проекта си „Light Sets”, в който съчетава изкуство и светлина, използвайки и енергоспестяващи светодиоди.

Представиха се и фирми с интересни научни разработки, като за иновации бе наградена “Интекс”. Беше организирана и музикално-поетична вечер — шоу на учените в рими и ноти.

В конкурса „Върхови достижения на българските учени” участваха 22 материала на журналисти от София, Варна, Русе и Стара Загора. Първо място единодушно бе присъдено на Елена Панова, заместник главен редактор на списание “Обекти”, за статията ѝ “Природата ни дава идеи как да се справяме с рак и СПИН”, публикувана в сп. “Обекти” (9/2010 г.). Втора награда в журналистическия конкурс получи Лилия Попова, зам.-главен редактор на сп. “Жената днес”, за нейните две публикации: „Д-р Корнелия Нинова учи как да имаме здраво сърце” и „Защо са важни полимерите”. Третото място бе отредено на Георги Георгиев от в. “Монитор” за материала „Електронен чип сменя полицаите с радари”.

Много призове бяха раздадени и в царството на малките учени в Политехническият музей. “Панаира на знанието и иновациите” на първо място се класираха Георги Атанасов и Георги Георгиев с проекта си “BuilderZ” - постоянно развиващ се продукт за чертане на сгради.

Второто място заеха от Калоян Буковски и Антон Белев от НППМГ за проекта им в областта на геометрията — «Нови изогонални свойства на фигури с общи страни и върхове».

Третата награда взеха Йордан и Момчил Джамбазови за проекта си в сферата на компютърната сигурност «ZAPProtection».

В конкурса за есета на тема «Моята бъдеща кариера на учен» първа награда спечели Велина Попова от Велико Търново с описанието на бъдещата си работа като еколог. Второто място бе за Калоян Буковски, чието есе започва така: “Аз имам мечта — да повярвам в съществуването на магии. Това е красива мечта, най-вече защото магии не съществуват...” Третата награда спечели Симона Стефанова от Търговище за «Лаборатория на паметта». Приза за презентация получи Мартина Ламбова за слайдшоуто «Моята бъдеща кариера на учен».

Многобройната публика от 10-15-годишни деца разглеждаше в музея в захлас десетките интересни експонати, представящи развитието на технологията във времето — от мобилните телефони, през фотоапаратите, та до шевните машини. Истинско химическо шоу на младите таланти поднесоха гл. ас. Лъчезар Христов и Божидар Стефанов.

В Техническият университет-София гости посрещаха Центъра за виртуално инженерство и още няколко лаборатории, в които любопитните можеха да видят как се изследва нивото на шума в сградите, демонстрации на LEGO робот, управление на верижен робот.

Забавни опити и светлинно шоу зарадваха посетителите на Нощта на учените в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Кабинетът за любопитни демонстрира в Ректората един от най-новите хардуерни и софтуерни продукти — електронен гид за Пловдив, Виена и Грац. А професори от Медицинския университет се превърнаха в диджеи.

В Русе бяха представени финалистите от виртуалния кабинет по любопитство «Да внедря иновативната си идея» и бяха раздадени награди в конкурса «От лабораторията към индустрията».

Тракийският университет в Стара Загора отвори 10 свои лаборатории за любознателните, а редица проекти бяха представени в Регионалната библиотека, където събитието завърши, както може да се очаква, с техно парти.

По материали от печата

БЪЛГАРО-ШВЕДСКИ АКАДЕМИЧЕН ПРОЕКТ: ИЗГРАЖДАНЕ НА ДИГИТАЛНА БИБЛИОТЕКА ОТ СЛАВЯНСКИ РЪКОПИСИ, СТАРОПЕЧАТНИ КНИГИ И СПРАВОЧНИЦИ

**доц. дфн Анисава Милтенова,
Институт за литература при БАН**

Сътрудничеството между университетите в Гьотеборг и Упсала и Института за литература при БАН датира от 1997 г. И в двата университета се развива българистиката, като понастоящем български език и култура се преподава дистанционно чрез специални програми по Интернет — в Гьотеборг от доц. д-р Антоанета Гранберг, а в Упсала — от Даниела Асенова. По-специално в Упсала преподаването на български език следва традиция на повече от 110 години — първият курс по български език в Упсала се провежда през 1892 г. от професора по славистика Йохан Аугуст Лундел (1851—1940). В нашата съвременност водеща фигура в българистиката в Швеция е проф. Рогер Юлин, който бе награден за своята изключително активна дейност с грамота “За заслуги към българистиката” от БАН (2009).

Проектът Изграждане на дигитална библиотека от славянски ръкописи, старопечатни книги и справочници се осъществява в рамките на тригодишен договор (2009-2011) между Катедрата по езици и литератури (Университета в Гьотеборг), Катедрата по модерни и славянски езици (Университета в Упсала) и Направление “Стара българска литература” в Института за литература при БАН, финансиран от Шведската Кралска академия. Той предвижда изследване и описание на славянски ръкописи, неизвестни или слабо проучени в науката, които се съхраняват в библиотеките в Стокхолм и Упсала. Координатор на проекта от шведска страна доц. д-р Антоанета Гранберг от Университета в Гьотеборг, а от българска — доц. дфн Анисава Милтенова. В работната група са включени шведски учени, които имат приноси в изучаването както на средновековни ръкописи, така и на писмени извори от ново време — проф. Ингрид Майер, д-р Миря Варпио и др.

Сред ръкописите от колекциите в библиотеките в Стокхолм и Упсала са запазени ценни южнославянски образци от XIII до XVII в. Вниманието на учените е насочено към литургическите книги, към календарните сборници и към сборниците със смесено съдържание, както и към преписите на преводни съчинения от християнски автори. Електронната библиотека ще съдържа универсален информационен масив, който обединява формални особености на ръкописите (археографски, кодикологически, правопис, украса) с

Гържествено закриване на конгреса в Стокхолм. Зала за Нобелови награди.

”на Университета в Упсала. Опитът и знанията си споделят като консултанти на проекта проф. Юхани Нуорлуото, проф. Ирина Люсен, д-р Карине Акерман и др.

Крайният резултат от проекта е част от националния проект Репертоар на старобългарската литература и книжнина с компютърни средства, който се осъществява от Направление за стара българска литература. Данните от описанията на ръкописите, пазени в шведските библиотеки, ще бъдат присъединени към съществуваща вече база от около 300 славянски ръкописа. Резултатът от проекта ще бъде поместен в Интернет страница на ИЛ (www.ilit.bas.bg) и ще бъде предоставен открит достъп до описанията на славянските ръкописи и старопечатни книги от шведските хранилища. Ще бъдат достъпни както метаданните от описанията, така и образци (илюстрации) от самите ръкописи. Продуктът е насочен не само към специалисти и изследователи, но към студенти и широка културна аудитория в Европа.

Актуалността на изграждането на дигитални библиотеки бе в центъра на вниманието по време на световния конгрес по Централно- и Източноевропейски изследвания в областта на хуманитаристиката (ICCEES 2010), 26–31 юли, на който бе организиран специален панел, посветен на тази проблематика (вж. <http://www.iccees2010.se/>; http://www.iccees2010.se/sidor/provisional_programme_100303.pdf). Панелът бе организиран от проф. Елизабет Льофstrand с участници: проф. Пер Амброзиани, проф. Ула Бирегард, доц. Антоанета Гранберг, д-р Карине Акерман, които изнесоха доклади за различни аспекти на дигитализирането на славянски ръкописи и старопечатни книги. Бе обсъден националният шведски проект *Digitalised descriptions of Slavic Cyrillic manuscripts and early printed books in Swedish libraries and archives*, който български учени участват като консултанти. По време на конгреса се състояха интересни дискусии и срещи с видни палеослависти — проф. Синтия Вакарелийска (Университет на Орегон, Юджийн, САЩ), д-р Джанет Змрочек и д-р Катя Рогачевская (Британска библиотека, Лондон), проф. Арто Мустайоки (Хелзинки), д-р Джанет Крейн (Университет на Илинойс, Урбана-Шампейн) и др.

Кралска библиотека в Стокхолм. Пролог от XIII в. Житие на св. Георги

ПРИНОСЪТ НА ПЕТЕРБУРГСКИТЕ БЪЛГАРИСТИ В СЪЗДАВАНЕТО НА УЧЕБНАТА ЛИТЕРАТУРА ПО БЪЛГАРСКА ФИЛОЛОГИЯ
проф. Елена Ю. Иванова, Санкт-Петербургски университет

Катедрата по славянски филологии в Санкт-Петербургския университет е един от най-прочутите и динамични центрове на българистичните изследвания в Русия.

Българският език се е преподавал в Петербургския (Ленинградския) университет дълго време преди образуването на специализираната катедра по славянски филологии. Обучението се е осъществявало в рамките на общата подготовка на студентите слависти, но задълбочените научни и методически изследвания започват едва след обединяването на преподавателите по славянските езици в самостоятелна катедра (1944 г.) и най-вече с идването в катедрата (1946 г.) на Юрий Сергеевич Маслов — най-изтъкнатия руски българист.

През 1944 г. Ю. С. Маслов прекарва няколко месеца в България. Благодарение на лингвистичния си усет и искрения интерес към българския език, Юрий Сергеевич, както бе написано по-късно от Калина Иванова в рецензията за неговата граматика, «е овладял български в степен, която му позволява да съперничи с най-добрите наши автори» [Иванова К. 1982]. В българистиката сполучливо се съчетаваха Масловската ерудиция, оригиналността и дълбочината на неговите научни концепции с блестящото знание на българския език.

Дълбокото разбиране на структурата на българския език в голяма степен предопределя ориентацията на изследванията на Ю. С. Маслов. От една страна, това са проблемите на общото езикознание, преди всичко аспектологията, учението за глаголния вид. От друга страна, това е българистиката. Българският материал даде възможност да се разгърне аспектологическата концепция на Маслов в задълбочен и завършен вид, откривайки специфичните черти на българския език върху широк типологически фон. Водещата роля на българския език в създаването на аспектологичната теория на Ю. С. Маслов е потвърдена в доклада му на Петия славистичен конгрес през 1963 г. «Значение данных болгарского языка для общей теории славянского глагольного вида», където бе подчертано, че «именно болгарский язык показывает картину чрезвычайно последовательного осуществления ряда тенденций, в той или иной мере присущих развитию категории вида во всех славянских языках» [Маслов 1963]. Работата върху теорията на глаголния вид намира отражение в много публикации на Маслов (между основните са монографиите [Маслов 1959; 1963а; 1984]).

Още през 1956 г. се издава «Очерк болгарской грамматики» — «най-добрата граматика на българския език, написана от чужденец» [Андрейчин, Иванова 1974], а четвърт век по-късно тя се появява в значително преработен вид като «Грамматика болгарского языка» [1981]. И двете граматики на Ю. С. Маслов бяха преведени на български, което е несъмнено жест на признание на високото им равнище. В новата си граматика Маслов включва своите научни възгледи от последните години. Както посочва в предговора проф. Св. Иванчев, в тази книга «блестящи анализи на българския материал намират отражение в общолингвистичните концепции на своя автор» [Иванчев 1982]. Граматиката проявява, както се отбелязва в рецензиите, «многогранна научна компетентност, съчетана щастливо със задълбочени познания върху нашия език»; «граматиката обогатява българската наука както със самото си присъствие, защото е обобщаващ труд с много висок ранг, изпълнен на съвременно равнище и отразил досегашните най-добри постижения в изучаваната област, така и със специфичните си достойнства» [Иванова К. 1982].

По-подробно за заслугите на Маслов към българистиката и ролята на българския език в научните му постижения вж. блестящата статия на Калина Иванова в един от последните броеве на «Български език» [Иванова К. 2009].

През 2004 г. издателството «Языки славянской культуры» публикува книгата «Ю. С. Маслов. Избранные труды. Аспектология. Общее языкознание» [Маслов 2004], в която е събрана значителната част на неговото научно наследство, най-напред статиите, които са излезли доста отдавна и не се намират лесно по библиотеките. Книгата съдържа великолепен предговор,

подготвен от чл.-кор. А. В. Бондарко и колегите му, където се обобщават заслугите на Юрий Сергеевич Маслов пред езиковедската наука. В нея са включени биографични материали, списък на научните му трудове и библиографията на обзорните студии за Маслов.

Граматиците на Ю. С. Маслов са системни научни граматика, но за нуждите на преподаването беше необходим практически учебник по български език. Такъв учебник беше създаден от преподавателите на катедрата Е. И. Безикович и Т. П. Гордова-Рибалченко [1957] почти паралелно с «Очерка» на Маслов. По онова време този учебник беше най-пълният и подробен курс по български език за чужденци. Той предполага две години обучение и включва материали по фонетика, морфология и редица основни сведения по синтаксис.

За известен период учебникът покри нуждите на граматически курс при обучението на слависти, но изискванията към чуждоезиковото обучение към края на 50-те години вече се бяха променили и този учебник не можеше да осигури практическото владение на езика. Освен това нито в граматиките на Маслов, нито в учебника на Безикович и Гордова-Рибалченко синтактичните теми не бяха представени в необходимия обем. Затова въпросът за създаването на учебника по синтаксис се издига с острота пред българистите от Ленинградския университет. През 1968 г. се появява учебно помагало на Е. А. Захаревич и Г. В. Крылова [1968], което съдържа теоретичен коментар, текстове и упражнения по синтаксис на просто изречение. 10 години след това е публикуван нов труд от същите автори «Синтаксис болгарского языка. Сложные предложения» [1978].

Последните две десетилетия преподавателите на катедрата Е. А. Захаревич, Г. В. Крылова и З. К. Шанова са подготвили редица помагала, които образуват днес основа за преподаване на българската граматика в 1 и 2 курс [вж. Учебни помагала по граматика]. Тези помагала със скромно подзаглавие «Учебные задания по курсу современного болгарского языка» всъщност са концентрация на многогодишния преподавателски и научен опит на авторите. Материалът тук е структуриран по оптимален начин, намерена е най-ефикасната за обучението пропорция между теорията и практиката, а също и в обема и сложността на материала. Някои от тези помагала сега се обновяват. Претърпя второ издание помагалото за съществителните и прилагателните имена. Подготвя се (от доц. З. К. Шанова) ново помагало по българския глагол.

Активно продължава учебно-методическата дейност и по други езикови аспекти.

Разговорният аспект е разработен най-подробно от доц. М. Рускова [1979]. Помагалото ѝ предлага най-важните теми за разговор за 2 курс и досега остава основният учебник по този аспект.

През последните години доц. З. К. Шанова е подготвила впечатляваща редица помагала по разговор и превод за студенти от по-горните курсове. Книгите са тематично специализирани: архитектурата на Петербург, забележителностите на града, историята на християнството в Русия и в България, дейността на Кирил и Методий и др. [Шанова 1987; 1988; 1992; 1993; 1995; 2006].

За горните курсове са предназначени и двете учебни помагала от проф. Е. Ю. Иванова - «Конструкции экспрессивного синтаксиса в современном болгарском языке» [1999] и «Болгарский язык: Функционально-коммуникативный синтаксис» [2006]. В последния труд е реализирана авторската концепция, която прилага комуникативния обучаващ модел към синтактичните структури. Теоретичната основа на курса се базира върху идеята за групирането на синтактичните модели съответно — семантичните отношения именуване, идентификация, съществуване и характеристикация (вж. и големия докторат на авторката [Иванова 2003]).

Е. Ю. Иванова е и автор на излезлия през 2009 г. синтактичен том на съпоставителна българско-руска граматика [Иванова 2009]. Този труд се използва в обучението като учебник за магистри и в специализирани курсове. Предстои работа по създаването на един съвременен учебник по българския синтаксис за студенти-бакалаври, говорещи руски.

Синтактичните изследвания в катедрата по славянски филологии бяха подкрепени и от няколко дисертации, защитени в продължение на две години — на М. О. Ступкина [2008], Н. В. Прасолова [2009], Н. Б. Ершова [2009], А. Ю. Маслова [2009].

Общо за половинвековния период бяха защитени не по-малко от 20 дисертации по българистика или с участие на българския материал. Сред тях е и заслужаващата особено внимание дисертация на О.В.Василева [2006] върху българския перфект.

Литературоведската българистика в Санктпетербургския университет е свързана преди всичко с името на проф. Всеволод Дмитриевич Андреев. В. Д. Андреев е завършил българска филология в Ленинградския университет, но кандидатската му дисертация върху творчеството на Георги Караславов е написана в Софийския университет под ръководството на акад. Г. Цанев. Големият докторат «Литература демократического единства и проблемы реализма (на материале болгарской прозы 1920-1930-х гг.)» е посветен на литературното развитие на България между двете световни войни. Най-значителното обобщаващо изследване на В. Д. Андреев е студията «Исторические судьбы реализма в болгарской литературе на рубеже XIX-XX веков» [1989]. Приносите на В.Д.Андреев в българското и славянското литературознание са обобщени в сборника «Метафора вертикали» [2005], подготвен в катедрата след смъртта на учения.

В. Д. Андреев — дългогодишен декан на филологическия факултет. Но цялата организационна и научна дейност на В. Д. Андреев се придружаваше от голяма преподавателска работа. Няколко десетилетия той четеше лекции по българска литература. Благодарение на изключителния педагогически опит и великолепната литературоведска основа той се изяви като автор на учебника «История болгарской литературы» [1978] и на монографията „Становление славянской литературы” [1997]. Делото на В. Д. Андреев сега продължава неговият ученик и съмишленик Олег Иванович Минин.

Както виждаме, в съвременния период в катедрата по славянски филологии са представени най-разнообразни направления на българистичните изследвания, които отразяват спецификата на университетската наука като симбиоза на изследователските и учебните задачи. В това кратко съобщение, посветено основно на учебната литература, нямаше възможност да бъдат показани други прояви на петербургските българисти. **Вж. повече за научната и просветната дейност на преподавателите в катедрата в [Иванова 2009a], също и на сайта <http://philarts.spbu.ru/structure/sub-faculties/kafedra-slavyanskoi-filologii>.**

ЛИТЕРАТУРА

Андреев 1987 — Андреев В. Д. История болгарской литературы. М., 1978. 2-е изд. 1987.

Андреев 1989 — Андреев В. Д. Исторические судьбы реализма в болгарской литературе на рубеже XIX-XX веков // Реализм в литературах стран Центральной и Юго-Восточной Европы первой трети XX века: Художественные поиски, особенности развития. Л., 1989.

Андреев 1997 — Андреев В. Д. Становление славянской литературы. Болгарская литература. СПб., 1997.

Андрейчин, Иванова 1974 — Андрейчин Л., Иванова К. Проф. д-р Юрий Сергеевич Маслов на шейсет години // БЕ. 1974. Кн.6.

Безикович, Гордова-Рибалченко 1957 — Безикович Е. И., Гордова-Рыбальченко Т.П. Болгарский язык. Учебник для вузов. Л.: ЛГУ, 1957.

Васильева 2006 — Васильева О. В. Функционирование перфекта изъявительного наклонения в современном болгарском литературном языке. Автореф. дис.... канд. филол. наук. СПб., 2006.

Ершова 2009 — Ершова Н. Б. Система противительных союзов в болгарском языке (в диахроническом и синхроническом аспектах). Автореф. дис.... канд. филол. наук. СПб., 2009.

Захаревич, Крылова 1968 — Захаревич Е. А., Крылова Г. В. Болгарский язык (Методические указания, теоретический комментарий, тексты и упражнения по синтаксису простого предложения). Л., 1968.

Захаревич, Крылова 1978 — Захаревич Е. А., Крылова Г. В. Синтаксис болгарского языка: Сложные предложения. Л., 1978.

Иванова К. 1982 — Иванова К. Ю. С. Маслов. Грамматика болгарского языка // БЕ. 1982. Кн.3.

Иванова К. 2009 — Иванова К. Българистичните изследвания на Ю.С.Маслов // БЕ. 2009. Кн.4.

Иванова 1999 — Иванова Е. Ю. Конструкции экспрессивного синтаксиса в современном болгарском языке. СПб., 1999.

- Иванова 2003 — Иванова Е. Ю. Логико-семантические типы предложений: Неполные речевые реализации. СПб., 2003.
- Иванова 2006 — Иванова Е. Ю. Болгарский язык: Функционально-коммуникативный синтаксис. СПб., 2006.
- Иванова 2009 — Иванова Е. Ю. Сопоставительная болгарско-русская грамматика. Т. 2: Синтаксис / Под науч. ред. проф. Стефаны Димитровой. С., 2009.
- Иванова 2009а — Иванова Е. Ю. Болгаристика в Санкт-Петербургском университете // Болгарская русистика. 2009. Кн.1-2 (под печат).
- Иванчев 1982 — Иванчев Св. Предговор // Маслов Ю. С. Грамматика на българския език. С., 1982.
- Маслов 1956 — Маслов Ю. С. Очерк болгарской грамматики. М., 1956.
- Маслов 1959 — Маслов Ю. С. Глагольный вид в современном болгарском литературном языке (значение и употребление) // Вопросы грамматики болгарского литературного языка. М., 1959.
- Маслов 1963 — Маслов Ю. С. Значение данных болгарского языка для общей теории славянского глагольного вида // V Междунар. съезд славистов (София, сентябрь 1963 г.). Славянское языкознание: Докл. советской делегации. М., 1963.
- Маслов 1963а — Маслов Ю. С. Морфология глагольного вида в современном болгарском литературном языке. М.-Л., 1963.
- Маслов 1981 — Маслов Ю. С. Грамматика болгарского языка. М., 1981.
- Маслов 1984 — Маслов Ю. С. Очерки по аспектологии Л., 1984.
- Маслов 2004 — Маслов Ю. С. Избранные труды. Аспектология. Общее языкознание. Сост. и ред. Бондарко А. В., Майсак Т. А., Плунгян В.А. М., 2004.
- Маслова 2009 — Маслова А. Ю. Коммуникативно-семантическая категория побудительности и ее реализация в славянских языках (на материале сербского и болгарского языков в сопоставлении с русским). Автореф. дис... доктора филол. наук. СПб., 2009.
- Метафора вертикали — Метафора вертикали. Исследования последних лет: Сб., посвященный 75-летию В.Д.Андреева. СПб., 2005. Вступительные статьи Н. К. Жаковой, А. Бучкова, Д. Крыстева.
- Прасолова 2009 — Прасолова Н. В. Биноминативные предложения в болгарском языке. Автореф. дис... канд. филол. наук. СПб., 2009.
- Рускова 1979 — Рускова М. П. Болгарский язык. Методические указания. Тексты. Л., ЛГУ, 1979.
- Ступкина 2008 — Ступкина М. О. Парцелляция в современном болгарском языке (на материале художественной прозы). Автореф. дис... канд. филол. наук. СПб., 2008.
- Учебни помагала по граматика — Учебное пособие. Болгарский язык: Имена существительные и прилагательные / Сост.: Захаревич Е. А., Крылова Г. В., Шанова З. К. Л., 1986; 2-е изд.: М., 2003; Учебные задания по курсу современного болгарского языка (местоимения) / Сост.: Захаревич Е. А., Крылова Г. В., Шанова З. К. Л., 1988; Методическое пособие по курсу современного болгарского языка: Вид и время болгарского глагола / Сост.: Захаревич Е. А., Крылова Г. В., Шанова З. К. СПб., 1995.
- Шанова 1987 — Шанова З. К. Учебные задания и практические рекомендации к курсу «Теория и практика перевода» для студентов болгарского цикла (грамматические вопросы перевода). Л., 1987.
- Шанова 1988 — Шанова З. К. Учебные задания по курсу «Теория и практика перевода». Перевод текстов с общественно-политической тематикой. Л., 1988.
- Шанова 1992 — Шанова З. К. Учебные задания к курсу разговорного болгарского языка. Деятельность Кирилла и Мефодия. Православие в Болгарии и на Руси. СПб., 1992.
- Шанова 1993 — Шанова З. К. Учебные задания к курсу разговорного болгарского языка для студентов III курса. Архитектурные и исторические памятники Петербурга (часть 1). СПб., 1993.
- Шанова 1995 — Шанова З. К. Архитектурные и исторические памятники Петербурга. Часть I. 1993. Часть II. СПб., 1995 (в соавт. с Х. Трендафиловым).
- Шанова 2006 — Шанова З. К. Разходки из Петербург (Прогулки по Петербургу): Пособие по болгарскому языку. Часть I. СПб., 2006.

БЪЛГАРИСТИКАТА В САНКТ-ПЕТЕРБУРГСКИЯ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ

Олга Василева – Научна библиотека „Максим Горки“

На изложбата «Българистиката в Санкт-Петербургския държавен университет» са представени 73 книги от фондовете на Научната библиотека «Максим Горки» към СПбДУ и от библиотеката към катедрата по славянски филологии на Факултета по филологии и изкуства. Тези издания обхващат период от 1757 до 2009 г. и отразяват историята на руската славистика като наука и като учебна дисциплина. Това са книгите, издадени в Санкт Петербург, Москва, Казан, Киев, Одеса, София, Пловдив, Виена, Белград; има и съвместни творби на български и руски автори, например, *«Жития Кирилла и Методия: Факсимилно възпроизведение рукописей»*, Москва-София, 1986.

Изложбата се открива от «Российская грамматика», СПб., 1757 – прочута творба на

М. В. Ломоносов, който с право се смята за предтеча на руското и славянско езикознание у нас.

Възикването и обособяването на славянската филология като самостоятелна наука става в края на XVIII – началото на XIX в. Във фондовете на НБ «М. Горки» се пазят трудове на основоположниците на славянознанието, в това число «Грамматика церковно-словенского языка, изложенная по древнейшим оного письменным памятникам» СПб., 1863 и «Словарь церковно-славянского языка» СПб., 1858 на **А. Х. Востоков** и «Славянские древности» М., 1837 на **П. Й. Шафарик**.

Няколко книги отразяват дейността на така наречения «Румянцевски кръжок» - сдружение на историци, археографи, филолози, обединили се около държавния канцлер граф

Н. П. Румянцев, прочут меценат, колекционер на антики, стари книги и ръкописи.

Най-важната дата в историята на руската университетска славистика е 1835 година, когато според Университетския устав във философските факултети на четири университета – Петербургския, Московския, Харковския и Казанския – се основават катедри по славистика. Основоположниците на университетската славистика са **О. М. Бодянки**,

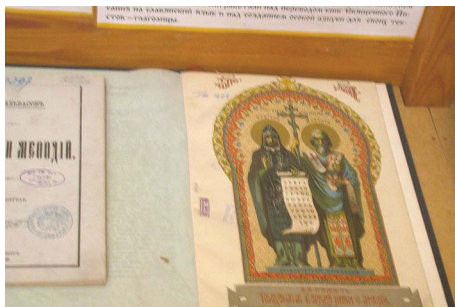
П. И. Прейс, **И. И. Срезневский**, **В. И. Григорович**. На изложбата са представени 7 техни книги, издадени в периода от 1850 до 1898 г: научни трудове, речници, мемоари, пътеписи.

В Петербургския университет първите лекции по «славянските наречия» са били прочетени през 1843 г. от **П. И. Прейс**. След това от 1847 до 1880 г. професор на катедрата по славянознанието е бил **И. И. Срезневский**, след него – **И. В. Ягич**, преподавал от 1880 до 1886 г. Неговата прочута «Энциклопедия славянской филологии» – оригинално издание от 1910 година и репринтно издание от 2003 година – е представена на изложбата.

Според Университетския устав от 1863 г. значително се е увеличил броят на славистичните дисциплини, преподавани в катедрите по славистика, те все повече се диференцират. Два интересни експоната от изложбата са книгите от учени слависти професор **В. И. Ламанский** и приват-доцент **П. А. Сирку** – копия на ръкописните конспекти на техните лекции, размножени за сметка на студентското дружество, един особен вид учебници.

Изследванията по българистика от началото на XX век са представени на изложбата с трудове на

Г. А. Ильинский «Златоструй, болгарский памятник IX века», София, 1929 и А. Л. Погодин «История Болгарии», СПб., 1910.

Възраждането на катедрата по славистиката в Ленинградския университет през 1944 г. се свързва с името на академик **Н. С. Державин**. Шест негови книги заемат почетно място на изложбата - от магистерската му дисертация «Болгарские колонии в России» (Т.1, София, 1914; т. 2, Пг., 1915) до «История Болгарии», М.-Л., 1946.

Катедрата по славянски филологии с право се гордее от своята библиотека, в чиито фондове се намират над 40 000 тома научна, художествена и справочна литература на 15 езика. В основата на фондовете ѝ лежи личната библиотека на професор **В. И. Ламански**. Сега студентите-българисти имат възможност да видят и да работят дори с първите учебници по български език, написани от видни български възрожденци **Д. Войников**,

И. Богоров, **И. Момчилов**, **Й. Груев**. Те са изложени във витрините заедно със произведения на **В. Априлов** и **Г. Раковски**.

Особено място в изложбата заемат книги с автографите на **Р. Ф. Брандт** и **Н. С. Державин**. Четири книги на българските учени са подарък на руските им колеги: **Л. Милетич** е подарил книгата си на **П. А. Сирку**, **М. Дринов** — на **В. И. Ламански**,

В. Котлянин — на **М. Р. Фасмер**, а **Д. Матов** — на **А. Н. Веселовский**. Книгата от **В. Априлов** «Денница новоболгарского образования», Одеса, 1841 е била подарена от **Николай Христофоров Палаузов** на руски посланик в Константинопол **А. Н. Озеров**.

Върху титулния лист на книгата от **Ботю Петков** «Критически издърления за историю българску на **Ю. И. Венелин**», Земун, 1853 се намира екслибрис на известния руски българист професор **Ю. С. Маслов**.

В последната витрина се намират над 20 книги и над 30 автореферата по българистиката от 1946 до 2009 г. Те представят научната и преподавателската дейност на българистите от Ленинградския (Санкт Петербургския) университет през последни десетилетия. Това са учебници, помагала, речници, научни трудове, материали от конференциите.

Снимки и материали - Даниела Атанасова.

ЗА ГРОБОВЕТЕ НА СЪВЕТСКИТЕ ПОДВОДНИЧАРИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА БЪЛГАРИЯ

Доц. Асен Кожухаров, ВВМУ «Н. Й. Вапцаров», e-mail: k11_asen@abv.bg

Тази тема вълнува руснаците и българите отдавна и съвсем обосновано, но за нея някак не е удобно да се пише. Задача на настоящата статия е да обобщи знанията по въпроса и да открие дискусия по него.

По време на Втората световна война към българските брегове плуват десетки трупове: цели, разложени, облечени, голи, с водолазни костюми, с бинокли на врата и т.н. Някои, като труповете на **Борисенко** и **Терехов**, попадат в ръцете на полицията, други - не, включително и труповете на германците, румънците освен тези на съветските военнослужещи. Рибарите и местните жители след кратка християнска церемония, без да викат свещеник, ги погребват, при това не в гробищата на крайбрежните селища. Доктор **А. Панайотов**, дългогодишен изследовател на темата за съветските подводници край нашите брегове, дава следното обяснение: „Правили са го, за да има по-малко разправии с полицията, мъкненето на вонящите разложили

се трупове по пътищата и участъците”. Несъмнено в неговите доводи има здрава логика, с която следва да се съгласим, още повече, че труповете са били много.

Трупът, който морето изхвърля в Царево, е труп на германец в униформа, но след войната в съответствие с обстановката в страната (установяването на комунистически режим и започналото търсене на неговите мъченици и идоли) изглежда е взето решение да се представи и съответно да се трансформира гробът на паметник на съветския подводничар — каква ирония на съдбата! Доктор Панайотов предупреждава, че за “трупната” тема за периода са свойствени такива крайности и парадокси. Бил съм лично много пъти в Мичурин (днес Царево), но не съм виждал паметника дори и през 80-е години на миналия век.

Нека да видим как нещата стоят по на север. Местните жители на г. Поморие по думите на очевидците масово погребват труповете, намерени в полетата за добив на сол. За това също не се проследява нищо в полицейските архиви.

А ето и още едно сведение за трупа на съветски моряк, по всяка вероятност от началния период на войната между СССР и Германия, който морето изхвърля в района на селцето Камен бряг, край румънската граница. Нека бъде подчертано, че става дума за моряк, а не за подводничар, защото това може да е бил някой от екипажа на лидера “Москва”, потопен от румънците на 26 юни 1941 г. край Констанца. Трупът е погребан тайно.

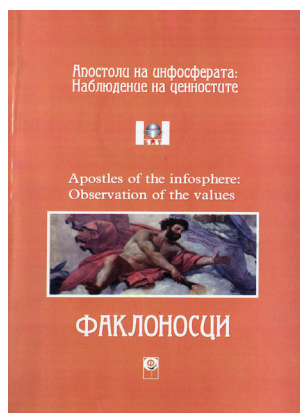
Моят личен оглед на „мястото на погребване” дава странен резултат. Оказва се, че гробът е на съветски летец. А местните жители казват, че подводничарят е препогребан в Каварна.

За подводничаря старши лейтенант Борисенко, чийто труп с бинокъл на врата е изхвърлен край г. Бяла, е написано много. Обаче къде е погребано тялото на съветския офицер сега вече е трудно да се каже, макар че мнозина са търсили този гроб и самия факт на погребение, включително и в Архива на Министерството на вътрешните работи. Възможно е на изследователите да не са дадени всички документи. Но в случая е напълно възможно и друго, тъй като има и такава подробност: на 9 септември 1944 г. (пък и не само тогава) партизаните кой знае защо горят архивите. Възможно е така да са унищожени документите, хвърлящи светлина върху погребението на тялото на подводничаря Борисенко. Тук следва да се припомни как на времето се търсеха въпросните гробове. Мястото на погребване на Борисенко определено е интересувало командването на ВМФ на България. Доктор Панайотов намира в архива данни и даже фотографии на изкопни работи при търсенето на могилата на съветския офицер. Тези разкопки, за съжаление, се оказват безуспешни. Може да се надяваме, обаче, че някога тази тайна ще бъде разгадана.

Към всичко може да се добави, че най-удобният момент за изясняване на местата на погребване на съветските подводничари е пропуснат. Както може да се предположи, този удобен период е протекъл в хронологичните граници от 1945 до 1989 г. На първо място нека посочим, че политическият режим тогава благоприятства за подобни търсения и даже финансира подобен род археологически разкопки. На второ място — повечето от свидетелите все още са живи и добре помнят, докато сега се налага в гр. Поморие да се разпитват старци на преклонна възраст. Но кой знае защо съветското командване не се старее особено да намира тези гробове и дори в някои случаи съдържа „революционния устрем” на българските изследователи. Защо това също е загадка.

Аз имам особен опит с погребенията на чужденците в България, който не е свързан с Втората световна война, а с десетилетията след това. При изследванията открих регламентиращ документ. В него е казано, че чужденците не могат в най-общия случай да се погребват на територията на страната, а трябва да се предават на консула на съответната държава. Предполагам, че законът, действал през 40-те години на миналия век, по своя смисъл е без изменение в този му аспект. И ако е така, то ще се окаже, че рибарите закопават труповете „незаконно”. Но се оказва, че са незаконни и действията на местните власти, които все пак погребват подводничаря Терехов в Созопол. Телата е трябвало да се предадат на посланика на СССР. Та нали СССР и Царство България не се намират в състояние на война и имат дипломатически отношения! Ето защо е резонно да се предположи, че Борисенко, намерен на брега край гр. Бяла, е предаден тайно на посланика на СССР и погребан в посолството. Тайно, за да не се дразнят съюзниците германци.

ЦЕНЕН КОМПЕНДИУМ НА БЪЛГАРСКИТЕ БИБЛИОЛОЗИ

Учебникът на Александра Куманова „Апостоли на инфосферата: Онтологично наблюдение на ценностите” (С., 2010. 316 с.) е книга първа от серията „Факлоносци”. Тя е посветена на 60-годишнината от основаването на Държавния библиотекарски институт (сега вече Университет по библиотекознание и информационни технологии). Съвпада и с годишнината от избирането на проф. Стоян Денчев за ректор. Изданието има за задача да представи теорията и практиката на когнитологичното портретиране на персоналиите на видни български библиолози, свързани с библиотечното образование в България. Изследването е направено въз основа на представителната извадка от среднотатистическата учебна 1975-1976 година. Обхваната е научно-педагогическата дейност на такива архитекти на инфосферата като Тодора Топалова (управление на

библиотечното дело), Любомира Георгиева (българска литература), Светла Ленкова (руска класическа и съветска литература), Елена Златева (западноевропейска литература), Борис Десев (история и теория на библиографията), Теменужка Бончева (история на библиотекознанието), Мария Василева (книгознание), Василка Младенова (библиотечни фондове и каталози), Стефан Кралев (хуманитарна библиография), Тодорка Арабаджиева (библиография в областта на природните и техническите науки), Борислава Паунова (работа с читателите и психология на четенето) и други.

В предговорът научният редактор на изданието Стоян Денчев прави кратък, но задълбочен анализ на триединството **информация — наука — школа** и по-специално на трите основни парадигми в информационната наука — руската, западноевропейската и англо-американската. Именно те стоят в основата на българската библиология в контекста на теорията за концептуален модел на съвременната **информационна среда**, обоснована и развита от автора.

Интересно допълнение към изданието са резултатите от студентските конкурси за кратки, точни и изчерпателни определения на основополагащите термини „**информация**” и „**личност**”. По този начин се демонстрира експлицитно предаването и трансформацията на знанията от преподавателите към студентите.

**ИЗЛОЖБИ В ЦЕНТРАЛНАТА СГРАДА НА БАН,
УЛ. “15-ТИ НОЕМВРИ” №1
Лидия Чолпанова, E-mail: refer1@cl.bas.bg**

В сградата на Народното събрание от 16 до 24 септември беше организирана изложба “БАН и техниката”. На нея бяха представени 10 института със съвременни, научни разработки, много от тях внедрени в практиката.

Институтът по металознание, съоръжения и технологии с Център по хидро- и аеродинамика представи серия научни продукти в областта на националната отбрана. Една от първите в света **система за охрана с изкуствен интелект** и автономни датчици. За пръв път масовите потребители на охранителни продукти ще могат спокойно да спят нощем, доверявайки се на сензорите с изкуствен интелект, които преценяват самостоятелно степените на опасност за охраняваните обекти. Вместо охранителите да следят по 20-30 камери и още толкова сензори, новите интелигентни датчици сигнализират само, когато опасността е действителна. Новите

сензори — сеизмичен радар, автономна интелигентна камера и влакнесто-оптичен сензор, самостоятелно разпознават заплахите от различен характер и предоставят сведения за местоположението и характера на нарушителите на разстояние. Те са автономни, работят дълго време без презареждане на батериите и имат трудно забележими датчици.

Институтът предлага и иновативни решения за защита, като първата в света анти-РПГ броня за хеликоптери, комплекс за охрана на пристанища от терористични заплахы, системи за охрана на стратегически обекти, нови взриватели, мини и друга военна и охранителна техника. Особено оригинална разработка е анти-хеликоптерната мина, предназначена да неутрализира въздушни терористични атаки.

Институтът по електроника представи създадения в БАН Национален център по биомедицинска фотоника и научна медицинска апаратура внедрена в някои болници: Електро-оптична система за флуоресцентна диагностика на ранен рак на гастроентестиналния тракт, Електро-оптична система за оптична биопсия на човешка кожа, Електро-оптична система за оптична биопсия на човешка кожа, Електро-оптична система за козметична дерматология и др.

Беше представен и нов, напълно оптичен магнитометър с нано-тесла чувствителност — един от най-чувствителните и акуратни уреди в тази област, създаден, произведен и патентован от учени от БАН. Използва се в области като археология и медицина.

Институтът по оптически материали и технологии демонстрира уникална технология за производство с нов вид материал на оптоелектронни, дифракционни и киноформни оптични елементи върху стъклени или друг вид планарни подложки. Изградени са две технологични линии за полупромишлено производство на дифракционни решетки, оптични скали, метални шаблони и други прецизни фотолитографски изображения с микронни и субмикронни структури. Разработената технология и произведените с нея оптоелектронни елементи са наградени с три златни медала от Международния панаир-Пловдив, както и с бронзов медал от изложението EUREKA'91 в Брюксел — Белгия. С тази технология са произведени линейни растерни пластини за нуждите на фирмите “Оптимал електроник” ООД и “Е Ем Джи” ООД, Пловдив, както и на кръгови енкодерни решетки за “Завода за графични периферни устройства” ГРУП ООД в Габрово.

Изложени бяха и отразителни холограми на музейни експонати — личните вещи на Васил Левски.

Институтът за космически и слънчево-земни изследвания представи космическа апаратура и космически технологии. Първият български космически уред — с изстрелването му на борда на спътник “Интеркосмос-8” през 1972 г. България става 18-та космическа държава. Датчик за електрически потенциал — уредът е разработен в рамките на Международната космическа програма “Интеркосмос”. Представени са серия уреди в областта на аерокосмическата медицина и електронното здравеопазване и космическия сегмент на микроспътникова платформа “Балкансат-1”, който се използва за екологичен мониторинг на територията на страната и на Балканския полуостров.

Институт по полимери се представи с нови наноструктурирани материали като подложки за тъканното инженерство; нови полимерни материали за модифицирано освобождаване на лекарствени вещества; нови хибридни микро- и нановлакнести материали за фотодинамична терапия на рака; екологично съобразни многофункционални средства за растителна защита; хибридни материали за пречистване на води;

хибридни материали, отговарящи на промени във външното магнитно поле; биоразградими филмообразуващи покрития и добавки; биоразградими материали за активни опаковки.

Изложен беше и полимерен образец с патентна заявка за нов метод за получаване на фосфор-съдържащи полимери, които намират приложение като носители на лекарства. Те са перспективни носители на лекарствени вещества (противотуморни и антивирусни агенти, лъчезащитни вещества и др.).

Институт по системни изследвания и роботика показва безконтактен електромер, който използва високотехнологичен мултисензор и едновременно и независимо измерва стойността и направлението на магнитното поле, както и температурата на околната среда. За определяне на консумираната електрическа енергия се използва безконтактен принцип — с помощта на новият мултисензор се измерва магнитното поле генерирано от протичащият ток към включен товар. С новия метод за корекция се елиминира на микро ниво принципният недостатък за температурна зависимост в показанията на полупроводниковите сензорни елементи. Безкон-

тактният електромер дава уникалната възможност за измерване на всички параметри, свързани с консумираната електрическа енергия при постоянен или променлив ток. Многократно е повишена точността на измерването. Електромерът има предвидена възможност за архивиране и събиране на информация с цел последваща обработка в центрове за контрол на енергопотреблението.

Изложени бяха фамилия учебни роботи “РОБ-КО” — последната реализация на мини роботите е на основата на управление, организирано на портативен компютър тип “лаптоп”. Тази възможност предполага безпроблемно обучение на студенти и млади инжене-

ри, както и на технолози в областта на програмирането на роботите и роботизиране на технологичните операции.

Многофункционален робот — сянка подпомагащ самостоятелния живот на възрастните хора. Съвместно с Университета в Кардиф, Англия и още шест научни организации в Европа се създава специализиран робот наречен “Сянка”, който ще е в състояние да обслужва възрастния човек, да организира средата, в която живее за да му осигури възможност за самостоятелен, независим от други хора, живот.

Младите учени от сдружение “Когито” участваха на изложбата с уред за чуване на мисли, нов, екологичен таблет и уред за изучаване на съня.

Също така беше предоставена информация за участие в проекта Компактен мюонен соленоид в Европейския център за ядренни изследвания CERN, Женева, Швейцария. С работата си учените и специалистите от БАН допринасят за създаване на апаратура по оборудването на един от най-големите експерименти на нашето съвремие, при който се очаква да бъдат открити тайните на изграждането на материята.

През цялото време на изложбата имаше мултимедийно представяне на още много научни изобретения, а по време на пленарните почивки, бяха направени демонстрации на най-новите уреди и апаратури, разработени в БАН.

ПРЕДСТОЯЩИ ГОДИШНИНИ НА ЧЛЕНОВЕ НА БАН (1869–2010)

Стефка Хрусанова, E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg

октомври

45 г. от смъртта на ЛЕОН БОЛЪО (25.09.1876—10.1965), френски езиковед-българист.

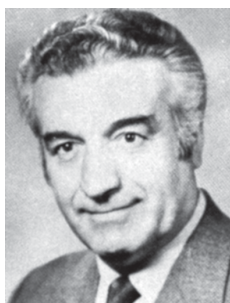
Чуждестранен член (1947).

01 октомври

155 г. от рождението на АНАНИ ИВАНОВ ЯВАШОВ (01.10.1855—25.05.1934), ботаник, учител и общественик.

Действителен член (1900).

02 октомври

85 г. от рождението на СТЕФАН АНГЕЛОВ СТЕФАНОВ (02.10.1925—25.08.2009), философ.

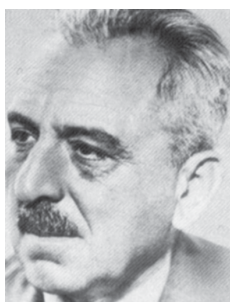
Член-кореспондент (1981).

02 октомври

90 г. от рождението на ЙОРДАН НИКОЛОВ ЙОТОВ (02.10.1920), историк, обществено-политически деец.

Член-кореспондент (1981).

02 октомври

120 г. от рождението на ИВАН СТЕФАНОВ ЛАЗАРОВ (02.10.1890—04.11.1952), скулптор.

Редовен член (1941).

02 октомври

70 г. от рождението на **ВЛАДИМИР АТАНАСОВ ОВЧАРОВ** (02.10.1940), лекар-анатом и невробиолог.

Член-кореспондент (2004).

05 октомври

85 г. от рождението на **ХАНС-ЮРГЕН ЕНГЕЛ** (05.10.1925), немски електрохимик, специалист по материалознание и технология на машиностроителните материали.

Чуждестранен член (1989).

06 октомври

85 г. от рождението на **ЛЮБЕН БОРИСОВ БЕРОВ** (06.10.1925—07.12.2006), макроикономист, държавник.

Член-кореспондент (1997).

06 октомври

50 г. от смъртта на **НИКОЛАЙ ЛИЛИЕВ (НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ ПОПИВАНОВ)** (26.05.1885—06.10.1960), поет, литературен критик и историк, преводач.

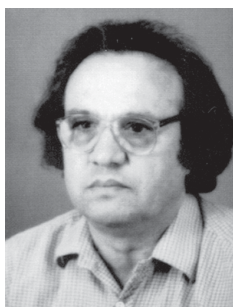
Редовен член (1945).

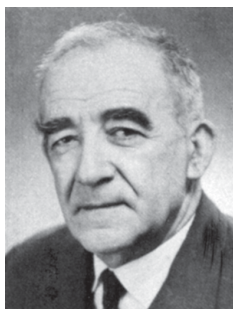
06 октомври

80 г. от рождението на **СТОЯН МИХАЙЛОВ МИРЧЕВ** (06.10.1930), социолог, обществено-политически деец.

Член-кореспондент (1984).

06 октомври
75 г. от рождението на **ДИМИТЪР ЦВЕТАНОВ СТОЯНОВ** (06.10.1935—
14.01.2002), физик.
Член-кореспондент (1997).

08 октомври
35 г. от смъртта на **ДИМИТЪР ПЕТРОВ ДИМИТРОВ** (19.03.1908—
08.10.1975), археолог и изкуствовед.
Академик (1967).

09 октомври
110 г. от смъртта на **НАЙДЕН ГЕРОВ ХАДЖИДОБРЕВИЧ** (23.02.1823—
09.10.1900), книжовник, езиковед и фолклорист, обществен деец и
дипломат.
Дописен член (1881), почетен член (1884).

11 октомври
90 г. от рождението на **НИКОЛАЙ НИКОЛОВ ИРИБАДЖАКОВ**
(11.10.1920—08.05.2008), философ и социолог.
Академик (1981).

11 октомври
30 г. от смъртта на **ИВАН СТЕФАНОВ МАТЕЕВ** (03.03.1899—11.10.1980),
икономист и статистик.
Академик (1948).

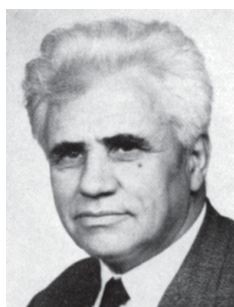
12 октомври
30 г. от смъртта на ЗДИСЛАВ ШИБЕР (07.06.1903—12.10.1980), полски езиковед-българист.
Чуждестранен член (1969).

13 октомври
110 г. от рождението на АНТАЛ ТАРЦИ-ХОРНОХ (13.10.1900—17.01.1986), унгарски геодезист и геофизик.
Чуждестранен член (1974).

15 октомври
30 от смъртта на МИХАИЛ АЛЕКСЕЕВИЧ ЛАВРЕНТИЕВ (19.11.1900—15.10.1980), руски математик — механика.
Чуждестранен член (1966).

15 октомври
90 от рождението на ДИМИТЪР СТОЯНОВ ШАБАНОВ (15.10.1920—08.09.1996), агроном-селекционер.
Член-кореспондент (1974).

17 октомври
100 г. от рождението на ПЕТЪР НИКОЛОВ ДИНЕКОВ (17.10.1910—22.02.1992), литературен историк и критик, фолклорист.
Академик (1967).

18 октомври
120 от рождението на НЕДЕЛЧО НЕДЕЛЧЕВ РАДЕВ (18.10.1890—
10.06.1969), агроном-ампелограф, обществен деец.
Член-кореспондент (1961).

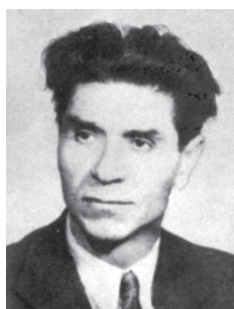

18 октомври
20 г. от смъртта на ПЪОТР НИКОЛАЕВИЧ ФЕДОСЕЕВ (22.08.1908—
18.10.1990), руски философ.
Чуждестранен член (1972).

19 октомври
110 г. от рождението на НИКОЛА ИВАНОВ ПЕНЕВ (19.10.1900—
14.03.1979), лесовъд.
Член-кореспондент (1971).

21 октомври
85 г. от рождението на ВЛОДЗИМЕЖ ОСТРОВСКИ (21.10.1925), полски
биохимик.
Чуждестранен член (1997).

23 октомври
20 г. от смъртта на ЙОВЧО СМИЛОВ ЙОВЧЕВ (15.07.1902—23.10.1990),
геолог, обществен и политически деец.
Академик (1958).

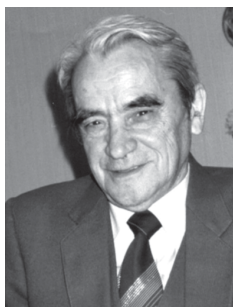
24 октомври

25 г. от смъртта на **ЕВГЕНИ ГАНЧЕВ КАМЕНОВ** (29.12.1908—24.10.1985), икономист, юрист, политически и държавен деец, дипломат. Академик (1961).

24 октомври

115 г. от рождението на **АЛЕКСАНДЪР НАУМОВИЧ ФРУМКИН** (24.10.1895—27.05.1976), руски физикохимик и електрохимик. Чуждестранен член (1961).

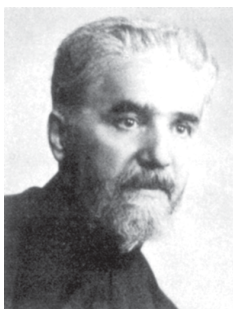
25 октомври

80 г. от рождението на **СТРАШИМИР АТАНАСОВ ДИМИТРОВ** (25.10.1930—09.06.2001), историк. Член-кореспондент (1989).

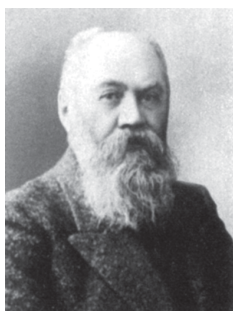
25 октомври

35 г. от смъртта на **ДИМИТЪР ИВАНОВ ПОПОВ** (13.10.1894—25.10.1975), химик-органик. Академик (1961).

26 октомври

45 г. от смъртта на **ИВАН ГОШЕВ ИВАНОВ** (08.09.1886—26.10.1965), археолог, историк на църковното изкуство и епиграф. Редовен член (1945).

26 октомври

165 г. от рождението на **ДИМИТЪР ПЕТРОВ МОЛЛОВ** (26.10.1845—08.01.1914), хирург, общественик.

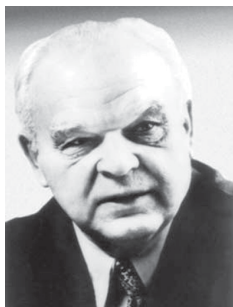
Редовен член (1884). Подпредседател на БКД (1898-1911).

26 октомври

190 г. от рождението на **НАТАНАИЛ ЗОГРАФСКИ, МИТРОПОЛИТ ОХРИДСКИ И ПЛОВДИВСКИ (НЕШО СТОЯНОВ БОЙКИКЕВ)** (26.10.1820—18.09.1906), църковен и обществено-политически деец, книжовник, преводач и публицист.

Дописен член (1875), почетен член (1884).

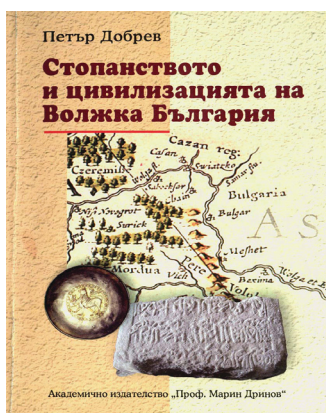
30 октомври

25 г. от смъртта на **БОХУМИЛ КВАСИЛ** (14.02.1920—30.10.1985), чешки радиофизик.

Чуждестранен член (1983).

**КНИГИ ОТ АКАДЕМИЧНОТО ИЗДАТЕЛСТВО “ПРОФ.
МАРИН ДРИНОВ”,
ПОСТЪПИЛИ ВЪВ ФОНДА НА ЦЕНТРАЛНАТА
БИБЛИОТЕКА НА БАН
Евгения Станчева, E-mail: jeny@cl.bas.bg**

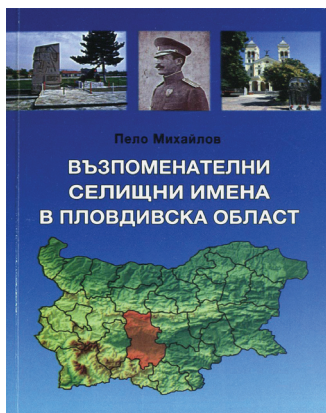
ДОБРЕВ, Петър Добрев. Стопанството и цивилизацията на Волжка България : Възход и гибел на един забележителен народ / Петър Добрев. <<The >> economy and the civilization of Volga Bulgaria : Rise and fall of a remarkable nation. София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2010. — 218 с. : Бележки под линия.

В книгата за първи път се разкрива целият спектър от стопански дейности на волжските българи — животновъдство, ловни и рибарски дейности. От събрания материал става ясно и че във Волжка България още от самото начало значително място са заемали земеделието, строителството и търговията. Това от своя страна говори, че още при преселението си край Волга древните българи са пренесли там една ранна и развита за времето си стопанска култура и са изиграли ролята на важен цивилизаторски фактор за развитие на цялата най-източна част от Европа. Разкрити са и причините, поради които волжските българи са се появили в своите източни земи не като примитивни номади, а като един развит за времето си в стопанско отношение народ.

КОЛЕНЦОВ, Крум Михайлов. Постижения на приложната физика в БАН. Открития и изобретения на учените от ФИ с АНЕБ и ИФТТ през XX век / Крум Коленцов. Achievements in applied physics in BAS. Discoveries and inventions of the scientists from PI with ASEB and IPSS in the 20th century. София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2010. — 306 с. : с ил. ; Библиогр. с. 298-305 ; Резюме на англ. ез.

В книгата са отразени някои от основните успехи и постижения на приложната физика в България по отношение на откритията, изображенията и рационализациите, реализирани от учени в двете институции на БАН - ФИ с АНЕБ и ИФТТ през XX век.

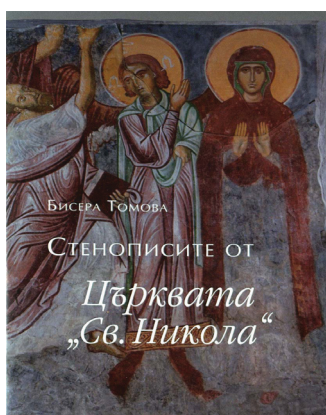

МИХАЙЛОВ, Пело Михайлов. Възпоменателни селищни имена в Пловдивска област : История. Речник. Класификации. / Пело Михайлов. — Пловдив : Астарта, 2010. — 144 с.

ISBN 9789543500994

System number [000134290]

Цел на изследването е да разкрие всички възпоменателни ойконими в Пловдивска област — предишни и съществуващи в момента, и да ги квалифицира по езикови, историко-хронологически и териториални (географски) признаци.

ТОМОВА, Бисера. Стенописите от църквата "Св. Никола", Мелник. XIII век в колекцията на Националния археологически музей : Каталог / Бисера Томова. Стенописите от църквата "Св. Никола", [Мелник] София : БАН. Национален археологически институт с музей, 2009. — 32 с. : ил. Терминологичен речник с. 30-32 ; Каталог [стенописи] с. 25-32 ; Библиогр. с. 24-25

В книгата подробно са разгледани археологическите проучвания и изписването на стенописите на църквата "Свети Никола" в Мелник.

НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН

Евгения Станчева, E-mail: jeny@cl.bas.bg

АБЕСТЕЕ, Нита. Библия за младежи / Нита Абестее ; Прев. от нем. ез. ; Ил. от Рачел Ритман-Клайнгелд, Хайнц Доброволни. — София : Розекреюс Перс — България, 2009. — [368] с. : ил.
ISBN 9789067323154

System number [000126395]

АЛТЪНСАЙ, Саба. Моят Крит / Саба Алтънсай ; Прев. от тур. ез. Паулина Матеева. — София : Труд, 2009. — 328 с.

ISBN 9789545288906

System number [000126518]

АНАНИЕВ, Борис. Много истини с малко думи / Борис Ананиев. — София : Распер, 2009. — 48 с. : ил.

ISBN 9789543450183

System number [000126915]

- АНГЕЛОВ, Боян. Отрицание на отрицанието : Поезия / Боян Ангелов. — София : Богианна, 2009. — 64 с.
ISBN 9789546760845
System number [000126520]
- АНГЕЛОВА, Катерина. Природа под закрила в Пловдивска област : Учебно помагало за самоподготовка за състезание «Натура 2000» / Катерина Ангелова. — Пловдив : Българска фондация Биоразнообразие, 2008. — 60 с. : ил. ; карти
ISBN 9789549959420
System number [000126920]
- АНГЕЛОВА, Катерина. Природа под закрила в България : Учебно помагало за самоподготовка за състезание «Натура 2000» / Катерина Ангелова. — 2. изд. — Пловдив : Българска фондация Биоразнообразие, 2008. — 65 с. : карти
ISBN 9789549959413
System number [000126918]
- БЪЛГАРИЯ. [Закопи и др. п]. Данъци : Сборник нормативни документи. — 9. изд. — София : Сиби, 2010. — 712 с. : табл.
ISBN 9789547306318
System number [000126493]
- БЪЛГАРИЯ. [Закопи и др. п]. Държавна администрация и държавна служба. — 5. изд. — София : Сиби, 2009. — 236 с.
ISBN 9789547306165
System number [000126511]
- БЪЛГАРИЯ. [Закопи и др. п]. Етажна собственост : [Сб. нормативни актове]. — 2. изд. — София : Сиби, 2009. — 134 с.
ISBN 9789547306257
System number [000126873]
- БЪЛГАРИЯ. [Закопи и др. п]. Закон за адвокатурата. — 4. изд. — София : Сиби, 2009. — 176 с.
ISBN 9789547306196
System number [000126467]
- БЪЛГАРИЯ. [Закопи и др. п]. Закон за здравното осигуряване. — 6. изд. — София : Сиби, 2010. — 136 с.
ISBN 9789547306363
System number [000126487]
- БЪЛГАРИЯ. [Закопи и др. п]. Закон за нормативните актове. — 3. изд. — София : Сиби, 2009. — 120 с.
ISBN 9789547306288
System number [000126471]
- БЪЛГАРИЯ. [Закопи и др. п]. Закон за нотариусите и нотариалната дейност. — 7. изд. — София : Сиби, 2009. — 128 с.
ISBN 9789547306189
System number [000126482]
- ИНТЕЛЕКТУАЛНА собственост : Ч. 1. Авторско право и сродните му права. Обекти, носители, съдържание, особени права, защита, контрол. Действащи и отменени редакции, препращания — 8. изд. — София : Сиби, 2009. — 220 с.
ISBN 9789547306240
System number [000126506]

БЪЛГАРИЯ. [Закони и др. п]. Кодекс за социално осигуряване. — 15 изд. — София : Сиби, 2010. — [352] с.

ISBN 9789547306325

System number [000126475]

БЪЛГАРИЯ. [Закони и др. п]. Местно самоуправление и местна администрация. — 6. изд. — София : Сиби, 2009. — 184 с.

ISBN 9789547306172

System number [000126478]

БЪЛГАРИЯ. [Закони и др. п]. Обществен ред и национална сигурност. — София : Сиби, 2009. — [240] с.

ISBN 9789547306301

System number [000126504]

БЪЛГАРИЯ. [Закони и др. п]. Социално подпомагане и социална интеграция. — 2. изд. — София : Сиби, 2009. — 208 с.

ISBN 9789547306103

System number [000126507]

БЪЧВАРОВА, Светла. Българското земеделие в периода на прехода 1990-2008 : Трансформации в сектора. Приоритети за промяна в аграрната политика / Светла Бъчварова. — [София] : [Б. изд.], 2009. — 238 с. : табл.

ISBN 9789548045223

System number [000126916]

ВОРОНИН, Андрей Н. Слепия — игра без козове : [Роман] / Андрей Воронин ; Прев. от рус. Красина Кръстева. — [София] : 2009. — 267 с.

ISBN 9789545289248

System number [000126556]

ВОРОНИН, Андрей Н. Слепия на крачка от смъртта : [Роман] / Андрей Воронин ; Прев. от рус. Димитрина Гергова. — [София] : Труд, 2009. — 322 с.

ISBN 9789545289057

System number [000126557]

ГЕОРГИЕВ, Георги Георгиев. Половината истина / Георги Г. Георгиев. — София : Петко Венедиков, 2009. — 264 с. : 55 с. сн.

ISBN 9789549870398

System number [000126502]

ГИГОВА, Магдалена. Маги, от Магелан : Пътешествия и приключения от първо лице. Антигуа, Мартиника, Тортола, Теотиуакан, Юкатан, Чичен-Ица, Бирма, Мандалей, Янгон, Гуджарат, Ахмедабад, Куч, Тадж Махал, Сен Мориц, Лаго Маджоре, Монтьо, Мускат, Оман, Банкок, Хонконг, Макао, Ся Мън, Сингапур, Куала Лумпур, Петра, Акаба, Вади Рум, Рио де Жанейро / Магдалена Гигова. — София : Арос, 2009. — 475 с. : сн. материал

ISBN 9789549873542

System number [000126516]

ДОХЪРТИ, Пол К. Отровителят от Птах / Пол Дохърти ; Прев. от англ. Жана Тотева. — София : Труд, 2009. — 324 с.

ISBN 9789545288920

System number [000126909]

ДОХЪРТИ, Сам. [Bible talks for children.English]. Нека да ти разкажа : Кратки и опростени библейски беседи за деца / Сам Дохърти ; Прев. от англ. ез. Габриела Генчева. — София : СЕД ; Екобелан, 2009. — 392 с. : ил.

ISBN 9789548030021

System number [000126454]

ДУНЕВА, Йована. Великому Учителю / Йована Дунева ; Прев. И. Г. ; Песни — текст и муз. Учителя. — [София] : АСИ принт, [б. г.]. — 137, [1] с. : ил. ; ноты ;

ISBN 9789549336535

System number [000126540]

ЕВРОПЕЙСКИ съюз. Договори за ЕС. Съдебна практика / Състав. Станислав Костов. — 2. изд. — София : Сиби, 2009. — 928 с.

ISBN 9789547306264

System number [000126526]

ЙОСИФОВА, Десислава. Отчитане на средствата, получени по фондове и програми на Европейския съюз / Десислава Йосифова. — София : ОРКП Мисъл, 2009. — 48 с.

ISBN 9789548006101

System number [000126545]

КАЦАРОВ, Трайче. Инакомислещи : Поезия / Трайче Кацаров ; Подбор и превод от македонски Тая Попова. — София : Мултипринт, 2009. — 103 с. ;

ISBN 9789543620623

System number [000126491]

КИРОВА, Иванка. Природосъобразен живот : 1001 въпроса и отговора за природосъобразен начин / д-р Иванка Кирова. — София : АСИ, 2009. — 408 с. : сн.

ISBN 9789549336511

System number [000126519]

КЛАУЗЕВИЧ, Карл фон. За войната : Стратегия и тактика на военните действия / Карл фон Клаузевиц ; Прев. Петър Герасимов. — София : Труд, 2009. — 408 с.

ISBN 9789545288944

System number [000126469]

КОЦЕВ, Димитър. Дълбоки корени / Димитър Коцев. — София : Дир.БГ, 2009. — 302 с. : с. 290 — 298 сн. ; Бележки с. 286-289

ISBN 9789548601849

System number [000126405]

ГОДИШЕН финансов отчет и финасов анализ [за 2010 г.] / Пакс корпорация ЕООД. — София : Пакс корпорация ЕООД, 2010. — 432 с.

ISBN 9789549234169

System number [000129322]

ЛЕВИ, Сюзън. Вашето тяло може да говори : Как да използваме обикновено тестване на мускулите, за да разберете какво знае вашето тяло и от какво се нуждае то : Изкуството и приложението на Клиничната кинезиология / Сюзън Леви, Карол Лер ; Прев. Мария Стоянова . Ред. Вера Гьорева ; Худож. Димитър Стоянов - Димо. — [София] : Монт, [б. г.]. — 367 с. : ил. ; Индекс с. [359]-367 ; Библиогр. с. 354-358

ISBN 9789548055109

System number [000126534]

- ЛИВАНЕЛИ, Зюлфю. Щастие : Роман / Зюлфю Ливанели ; Прев. от тур. ез. Хюсеин Мевсим, Айтян Делихюсеинова. — 1. изд. — Пловдив : Жанет-45, 2009. — [432] с.
ISBN 9789544915667
System number [000126530]
- ЛЮБОМИРСКИ, Соня. Пътят към щастието : Научно изследване за това как да постигнете живота, който искате да имате. Вие имате властта да промените цели 40% от възможността да бъдете щастливи / Соня Любомирски ; Прев. Теодора Атанасова. — София : Монт, 2007. — 400 с.
ISBN 9789548055086
System number [000126432]
- МАЙЕР, Джой. Революция на любовта / Джойс Майер ; Прев. от англ. Свилена Стоянова. — София : Християнска фондация Аним, 2009. — 216 с.
ISBN 9789544073145
System number [000126908]
- МАРКОВ, Методи. Семейно и наследствено право : Помагало / Методи Марков. — 4. изд. — София : Сиби, 2009. — 264 с. : Библиогр. с. 12 ; Библиогр. след всяка тема
ISBN 9789547306141
System number [000126488]
- МИХАЙЛОВ, Драгослав. Венецът на Петрия / Драгослав Михайлович ; Прев. от сръбски Жела Георгиева. — София : Стигмати, 2009. — 408 с.
ISBN 9789543360802
System number [000126906]
- МИХАЙЛОВ, Драгослав. Третата пролет : Роман / Драгослав Михайлович ; Прев. от сръб. Жела Георгиева. — София : Стигмати, 2009. — 228 с.
ISBN 9789543360796
System number [000126535]
- МРЪЧКОВ, Васил Желязков. Осигурително право [Мръчков, Васил Желязков] / Васил Желязков Мръчков,. — 5. прераб. и доп. изд. — София : Сиби, 2010. — [520] с. : Предметен указател с. 515-519 ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 512-514
ISBN 9789547306349
System number [000126455]
- НИКОЛОВ, Райко. Български посланик разказва / Райко Николов. — София : Труд, 2009. — 279 с.
ISBN 9789545289064
System number [000126472]
- ПЕТРОВ, Андрей. Като катедрали : Стихосбирка / Андрей Петров. — Пловдив : Народна библиотека Иван Вазов — Пловдив, 2009. — 51 с. : ил.
ISBN 9789549546460
System number [000126523]
- ПЛОВДИВ и Пловдивска област : Физикогеографска характеристика, административно-териториално устройство, икономическа характеристика, инфраструктура, история, традиции, културни институции, наука, образование, забележителности, туризъм, лов и риболов, здравеопазване и възстановяване, спорт, личности : Регионална енциклопедия на България / Александър Давчев и др. ; Фотогр. Неделиян Нешев. — София : Труд, 2009.— 296 с. : цв. ил.
ISBN 9789545288807
System number [000126593]

ПЪТЯТ към храма : [Кн.] 2. Жития на светии — покровители на варненски храмове / Състав. Радка Тодорова (гл. експерт). — Варна : Община Варна, 2009. — 23 с. : с ил.
ISBN 9789548576154
System number [000126928]

РАНЕВА, Бистра. Иракли, поезия и мутровреме / Бистра Ранева. — София : Контекст, 2009.— 56 с.
ISBN 9789548361170
System number [000126907]

РЕЙНЪЛДС, Робърт. Воля за здраве. Инерция, промяна и избор / Робърт Рейнълдс ; Прев. Анастас Недялков. — София : Монт, 2004. — 238 с. : фиг.
ISBN 9789548055093
System number [000126428]

РОС, Робърт Дж. Лична сигурност и самозащита / Дж. Рос Робърт ; Прев. Станислава Лазарова. — София : Монт, 2007. — 184 с.
ISBN 9789548055116
System number [000126442]

РОУЛАНД, Лора Джо. Мейреки / Лора Джо Роуланд ; Прев. от англ. ез. Жана Тотева. — София : Труд, 2009. — 400 с.
ISBN 9545289082
System number [000126429]

КОРАН. Ръководство за хадж / Главно мюфтийство на мюсюлманите в Република България. — София : Главно мюфтийство на мюсюлманите в Република България, 2009. — 31 с.
System number [000126537]

САПУНДЖИЕВ, Богоя Добрев. Бунай : Поезия / Богоя Сапунджиев. — София : Богианна, 2009. — 48 с.
ISBN 9789546760852
System number [000126913]

СВИЛЕНОВ, Д. Сексуалност и секс : Что Библия говорит об этом? / Д. Свиленов, Цв. Свиленова ; Прев. Анна Бергманн. — [София] : [Слънце], [б. г.]. — 79 с. : Библиогр. с. 77-78
System number [000127129]

СОДЕВ, Васил Тосков. Каменица през вековете / Васил Тосков Содев. — София : Исторически музей — Велинград, 2009. — 168 с. : 16 с. сн.
ISBN 9789549229929
System number [000126474]

СПЪРДЖЪН, Чарлс Х. Лекции към моите студенти / Чарлс Х. Спърджън ; Прев. от англ. ез. — София : Нов човек, 2009. — 472 с. : Именен показалец с. 471-472
ISBN 9789544073008
System number [000126400]

СТОЕВА, Емилия Христова. Визуалният брак между електронно и фотохимично кино / Емилия Христова Стоева. — София : Action, 2009. — 208 с. : сн. ; Библиогр. с. 201-205
ISBN 9789549090949
System number [000119815]

СТОЯНОВ, Румен. Чака ме светът : Никола Вапцаров в испано- и португалоезичните страни / Румен Стоянов. — София : Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2009. — 291 с.
ISBN 9789549384130
System number [000126397]

СТРИГАЧЕВ, Стефан Тошев. Белоградчишки легенди / Стефан Стригачев. — София : Темто, 2009. — [40] с. : ил.
ISBN 9789549566512
System number [000126542]

УСТИНОВА, Татяна. Смърт на изток от Кремъл / Татяна Устинова ; Прев. от рус. Красина Кръстева. — [София] : Труд, 2009. — 307 с.
ISBN 9789545289200
System number [000126544]

ХАШЕК, Ярослав. Рапортът на детектива Яндак / Ярослав Хашек ; Прев. от чешки ез. Ирина Кючукова. — София : Труд, 2009. — 368 с.
ISBN 9789545288883
System number [000126449]

ХОХМУС, Кристоф. Вертикален старт : Курс към бога / Кристоф Хохмут ; Прев. от немски ез. Д. Константинов. — София : Верен, 2008. — 120 с.
ISBN 9789548225694
System number [000126499]

ДАРЕНИ КНИГИ, ПОСТЪПИЛИ ВЪВ ФОНДА НА ЦБ НА БАН

ВЕКОВ, Манчо. Historische Metrologie Bulgariens XV-XIX Jh. : Theoretischen und praktischen Aspekten / Mantscho Wekov. — Sofia : Bulgarische Akademie der Wissenschaften. Institut für Geschichte, 2010. — 148 p. : Bibliogr. p. 137-147
ISBN 9789549226782
System number [000127964]

ГАНЧЕВ, Петко Димитров. Философията на универсалната история като фундаментална философия : Т. 1. / Петко Ганчев. — София : [Б. изд.], 2010. — 452 с. : Предгов. от автора на бълг. ; рус. ; англ. ез.
ISBN 9789549226775
System number [000129854]

ГРОЗДАНОВ, Борис Димитров. Мислени експерименти и наука / Борис Д. Грозданов ; Ред. Любомир Владимиров. — София : БАН. Институт за философски изследвания, 2010. — 152 с. : Библиогр. с. 143-150
ISBN 9789549254914
System number [000131519]

ЙОНОВСКИ, Иво Бориславов. Траките VII в. пр. н. е. — II в. от н. е. / Иво Йоновски ; Ил. Радослав Георгиев. — София : Книгомания, 2010. — 111 с. : с ил. ; Библиогр. с. 107-111
ISBN 9789549817775
System number [000129516]

КЕЛИЯН, Мая Бедрос. Стил на живот на локалната общност : Съвременна Япония / Мая Келиян. — Варна : Алекс принт, 2010. — 200 с. : Резюме на англ. ез. с. 173-197 ; Библиогр. с. 163-172

ISBN 9789548261678

System number [000133176]

МАНОЛОВА, Яна. Древни хора по чуки и градища в североизточните Родопи : Ч. 1. Мечковец / Яна Манолова. — София : Гутенберг, 2010. — ISBN 9789546170910

System number [000127983]

System number [000128342]

МИНЧЕВ, Стойко. Лингвистични проблеми в техниката : (Философски анализ) / Стойко Минчев. — София : Авангард прима, 2010. — 276 с. : сх. ; Библиогр. под линия

ISBN 9789543236596

МЛАДЕНОВ, Максим Славчев. Говорът на Ново село, Видинско : Принос към проблема за смесените говори / Максим Сл. Младенов ; Отг. ред. Кирил Мирчев. — 2. изд. — София : Артграф, 2010. — 383 с. : фотогр. ; Резюме на англ. ез. ; Библиогр. с. 311-313

ISBN 9789549401387

System number [000127214]

ПЕРСПЕКТИВИ за икономическото развитие на България : Вижданията на български икономисти за възможни решения на проблемите и наложителни реформи в икономиката / Състав. Богомил Андонов. — София : Нов свят, 2010. — 76 с.

System number [000131323]

ПЕТКОВ, Росен. За старите книги и компютърните изкуства / Росен Петков. — 1. (библиофилско) изд. — София : [Б. изд.], 2010. — 174 с. : с ил. ; Библиогр. с. 170-172

ISBN 9789547999343

System number [000131043]

ФИНАНСОВАТА криза и задлъжнялостта на българина / Състав. и науч. ред. проф. д. с. н. Димитър Димитров. — София : Шанс АД ; БАН. Институт по социология, 2010. — 218 с. : табл. ; фиг. ; Резюме на англ. ез. с. 216-217 ; Бележки под линия ; Библиогр. след всяка тема

ISBN 9789549217957

System number [000128921]